

Jaarrede Ivoren Kruis 2019 – 2020

Welkom bij de Algemene Ledenvergadering van het Ivoren Kruis over 2019. Hoewel we met deze ALV 2019 hopen af te sluiten, kan ik in mijn jaarlijkse rede niet heen om 2020. Want het coronavirus heeft ook grote gevolgen voor het Ivoren Kruis. Dat is alleen al te merken aan de ALV. Eerst gepland in mei, uitgesteld naar november, onze bekende datum, en nu alsnog digitaal. Ja, na januari 2020 is de wereld er totaal anders komen uit te zien.

Vorig jaar hebben we elkaar kunnen ontmoeten tijdens het jaarlijkse succesvolle Ivoren Kruis congres. We kregen weer veel positieve reacties op ons congres, ook van VWS. Dit jaar zal het jaarcongres op een alternatieve wijze georganiseerd worden. Het jaarcongres zal op 14 november als webinar worden gehouden met als centraal thema: Mondzorg voor iedereen? Ondanks het gemis aan persoonlijk contact hopen wij dat u als lid hier met genoeg aan deel wilt nemen. De webinar zal worden opgenomen en daarna op onze website worden geplaatst zodat leden die bij de live opname niet in de gelegenheid waren om deel te nemen de webinar alsnog kunnen volgen.

Graag wil ik ingaan op de Ivoren Kruis ontwikkelingen afgelopen tijd.

Projecten van het Ivoren Kruis :

Gewoon Gaaf

Gewoon Gaaf is een individuele cariëspreventiemethode op basis van risicoschatting voor kinderen van 0-18 jaar en hun ouders, met stappenplannen voor verschillende leeftijdsgroepen. De stappenplannen dienen als praktische leidraad voor de implementatie van Gewoon Gaaf in de mondzorgpraktijk. Het Ivoren Kruis wil bevorderen dat Gewoon Gaaf een geaccepteerde en geïmplementeerde cariëspreventiemethode wordt bij mondzorgpraktijken in Nederland en dat kinderen hun tanden en kiezen 'gewoon gaaf' houden.

Het Ivoren Kruis probeert samen met CZ en eventueel andere partners, het totale stappenplan te implementeren in de software pakketten van de dentale computerprogramma's.

Wij zijn er trots op dat er nu meer dan 400 praktijken Gewoon Gaaf hebben geïmplementeerd in hun praktijk.

Er is zelfs internationaal belangstelling voor de Gewoon Gaaf methode. Momenteel ligt beoordeling voor bij het European Platform for better Oral Health. Er is tijdens een vergadering in december 2019 een basis gelegd voor erkenning van Gewoon Gaaf als "Best Practise ". We verwachten binnenkort een reactie.

Preventie Academie

In de Preventie Academie wil het Ivoren Kruis mondzorgprofessionals up-to-date informeren over de kansen die preventie biedt. Daarom biedt de Preventie Academie praktische cursussen op het gebied van preventie die inspirerend zijn voor alle spelers in het mondzorgteam, dit ook vanuit de Gewoon Gaaf gedachte. Het docententeam heeft de afgelopen anderhalf jaar ook weer hard gewerkt: zo is het cursusmateriaal vernieuwd naast de opleidingen die zij gaven. Nu onderzoeken we of het loont om een deel van de opleidingen via e-learning aan te bieden. Vanuit de sector zien we een grote interesse in de basiscursus Gewoon Gaaf met motivational interviewing en de vervolgcursus Management van Gewoon Gaaf in de praktijk. De vervolgcursus is nodig omdat bij het invoeren van Gewoon Gaaf in de praktijk specifieke vragen opborrelen.

In 2019 heeft het Ivoren Kruis zo'n 439 cursisten bereikt. Helaas zijn we in 2020 door COVID 19 genooddaakt geweest om de groepsgrootte te beperken in verband met de strenge voorschriften. De aantallen cursisten blijven in 2020 dan ook wat achter bij 2019, tot dusver zijn er 135 cursisten opgeleid.

Hou je mond gezond!

Met ons succesvolle landelijk onderwijsproject Hou je mond gezond! blijft het Ivoren Kruis zich richten op de mondgezondheid voor leerlingen op basisscholen. Behalve leren poetsen voor de jonge kinderen, staat het onderwerp mondgezondheid op het programma, waarbij er aandacht is voor het gebit, de tandarts en mondhygiënist, het belang van voeding en de 7 eet- en drinkmomenten, cariës en erosie.

Het project liep overweldigend in 2019. We waren in november door de laatste poetskoffers heen. Het animo vanuit het onderwijs is ook in 2020 onverminderd groot. In totaal hebben bijna 1 miljoen kinderen een poetsles gehad namelijk zo'n 990.000.

In januari was er een zeer grote toeloop van aanvragen, het was een stormachtig begin. In april werden geen poetskoffers verstrekt door ... corona. Toch zagen we gelijk met de opening van de scholen de aanvragen weer snel toelopen. Ook dit jaar, in 2020, zijn er nog 3000 poetslessen gegeven. Hoe dan ook, met de prachtige poetspakketten van onze partner Colgate én met de inzet van alle vrijwilligers zijn we erg blij. Overigens, het project HJMG behoudt zijn status van een 'erkende interventie' en is dan ook dit jaar opgenomen in de interventiedatabank van het RIVM. Wel is het zo dat we volgend jaar een grondige effectevaluatie moeten doen om de status te behouden, eigenlijk, om er nog een stapje bovenop te doen.

Enthousiaste verhalen over hoe leuk het is kinderen over je vak te vertellen, maken collega's ook enthousiast. Vandaar onze vraag zo veel mogelijk ervaringen te delen op onze Facebookpagina. Wie meedoet met HJMG laat aan de samenleving zien hoe mooi en belangrijk ons werk is!

Project Gezonde Peutermonden

Het Ivoren Kruis ziet ook het project Gezonde Peutermonden als een speerpunt en wil graag dit project actief blijven ondersteunen. Er zijn nog wat metingen te verrichten in 2-jarigen, en vervolgens worden de (laatste) metingen bij 4-jarigen gedaan. We zijn content dat er ook al gestart is met een vervolgproject: Gezonde Peutermonden: van onderzoek naar de praktijk. Hierbij zal een mondzorgcoach op consultatiebureaus in Tilburg en Heerlen aan de slag gaan. De implementatie wordt gemonitord en geëvalueerd door hetzelfde onderzoeksteam.

KiMo

Lina Jasulaityte heeft namens het Ivoren Kruis zitting genomen in de ROC van de KIMO richtlijn voor jeugd. Ondertussen is de richtlijn voor de jeugdmondzorg in een afrondende fase. Tot groot genoegen van het Ivoren Kruis krijgen Gewoon Gaaf en Motivational Interviewing, dat een wezenlijk onderdeel van Gewoon Gaaf is, een belangrijke plaats in deze nieuwe richtlijn.

Bestuursamenstelling

Per 30 januari 2020 heeft bestuurslid Katarina Jercovic aangegeven het Ivoren Kruisbestuur te verlaten. Gelukkig hebben we het bestuur snel uit kunnen breiden en wel met een student, Theron Vellema, tot dusver bestuursadviseur en hopelijk na deze ALV als formeel bestuurslid. We vinden het belangrijk om ook studenten een stem te geven: per slot van rekening heeft de jeugd de toekomst!

StudentenCommissie

Na ons succesvolle congres in november 2019 is onder de bezielende leiding van student mondzorgkunde Thèron een begin gemaakt met het vormen van een studentencommissie. De studenten die in deze commissie zitten, komen vanuit de verschillende opleidingen in de zorg zoals geneeskunde, verpleegkunde, mondzorgkunde, tandheelkunde en eventueel andere studies. Het achterliggende idee is het verspreiden van de preventieve boodschap van het Ivoren Kruis onder alle studenten in de zorg.

De Ivoren Kruis boodschap

Als bestuur zijn we in 2019/2020 druk bezig geweest met verschillende overleggen op overheidsniveau en willen we de maatschappij, de overheid en de politiek van onze standpunten overtuigen. Zo hebben we bijvoorbeeld deelgenomen aan de Ronde Tafel over Mondzorg, georganiseerd door ZiN in juni 2019 en vervolgsessies daarna, en hebben we gesprekken gehad met VWS.

Graag vertellen we wat onze visie is op de huidige uitdagingen ten aanzien van de verslechtering van de mondgezondheid van onze jeugd. Daarbij hebben we plannen betreffende wetenschappelijk mondgezondheidsonderzoek bij kinderen.

Jullie weten dat het doel van het Ivoren Kruis is de mondgezondheid te bevorderen in de ruimste zin van het woord en dan via preventie. We dienen een maatschappelijk belang. Als vereniging staan we voor de effectieve en tijdige preventie van mondziekten bij iedereen, vanuit de gedachte dat een gezonde mond een onderdeel is van de gehele lichamelijke gezondheid. Mondgezondheid moet voor iedereen toegankelijk zijn en daarbij is steun van de publieke gezondheidszorg onontbeerlijk. Vandaar dat we ook breder zijn gaan kijken naar andere gezondheidspartijen die voor primaire preventie gaan, het voorkomen van gezondheidsproblemen. De beide werelden moeten elkaar nog wel meer gaan ontdekken en van beide kanten is een meer integrale blik nodig. De publieke gezondheidszorg moet meer oog krijgen voor mondgezondheid en wij als mondzorgverleners moeten meer oog krijgen voor de rol van de mond in de algehele lichamelijke gezondheid. We hebben VWS een heel aantal tips aan de hand gedaan en we hopen dat onze gesprekken een positief vervolg krijgen.

Aan VWS en in kopie aan de Gezondheidsraad, de SER, NZA en andere partijen hebben we het idee geopperd om met een commissie van verschillende expertises te komen waarin Mondzorg ook een goede plaats krijgt. Een beetje zoals de oude commissie 'Dunning'.

De basis van het Ivoren Kruis standpunt is dat de toegankelijkheid van mondzorg voor de hele Nederlandse bevolking gegarandeerd dient te zijn. Nu gaan kinderen van ouders die minder geld te besteden hebben niet naar de mondzorgpraktijk omdat de ouders ook niet gaan. Dit resulteert in een minder goede mondgezondheid van kinderen én volwassenen. Goede voorlichting aan ouder en kind is nodig.

Wij vinden dat er in de nabije toekomst een omslag van denken moet zijn: van curatie naar gezondheidswinst. Een gezonde mond is onderdeel van de algehele lichamelijke gezondheid.

Ook via de media hebben we van ons laten horen. Met onze partner Oral B is een televisie campagne opgezet en zijn voorbereidingen getroffen voor voorlichtingsfolders in winkels betreffende mondgezondheidsproblemen. De stelling, door ons gewaarde lid Marith Verschuren (inmiddels BN'er) op tv en You Tube geponeerd, is dat een gezonde mond en een gezonde leefstijl bij elkaar horen. Het filmpje is al zeker tientallen keren vertoond.

Daarbij hebben Albert en Hans de Ivoren Kruis visie verwoord in het Parool¹, de Volkskrant² en de Dental Tribune³.

Weet verder dat we ook gesprekken hebben gevoerd met verschillende groepen die meer in het voedingsonderzoek zitten. Zo hebben we een start gemaakt met de samenwerking met de afdeling Voedingwetenschappen aan de VU. Het Ivoren Kruis ziet in de toekomst een mooie taak voor de mondzorgpraktijk daar meer aandacht aan te geven. Dat betekent dat ook in de opleidingen van tandheelkunde en mondzorgkunde aandacht aan voeding zal moeten worden besteed. Daarbij hebben we contact gelegd met de hoogleraar Voeding en Diëtik Marian de Van der Schueren en hopen we ook dit verder uit te bouwen het komende jaar.

Met de branchevereniging Frisdranken, Waters en Sappen (FWS) is het Ivoren Kruis aan het verkennen hoe het suikergebruik teruggebracht kan worden op een zodanige manier dat FWS zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid kan nemen op een voor de fabrikanten mogelijke wijze.

Een heel ander onderwerp waar we straks graag een poll over doen:

Suikertaks

Eind 2019/begin 2020 heeft de voorzitter van ons Adviescollege, Prof Cor van Loveren, zich uitgelaten over de suikertaks. In een zeer genuanceerd artikel in het NT⁴ zet hij de voor- en nadelen op een rij. Straks willen wij een peiling houden hoe onze leden denken over de suikertaks.

We merken als bestuur dat het Ivoren Kruis steeds meer podium krijgt en probeert daar ook gebruik van te maken. Het bestuur hoopt van harte dat de COVID 19 perikelen in de loop van 2021 voorbij zullen zijn en dat we elkaar weer live kunnen ontmoeten.

Ik dank u voor uw aandacht.

¹ Stuk in Parool van Albert op 9 september 2019 : <https://www.parool.nl/columns-opinie/mondzorg-voor-volwassenen-moet-opgenomen-in-basiszorgverzekering~b675dc84/>

² https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-net-als-de-maag-hoort-de-mond-in-de-basiszorgverzekering~b89675e3/?utm_source=link&utm_medium=app&utm_campaign=shared%20content&utm_content=free

³ <https://nl.dental-tribune.com/clinical/praatjes-vullen-geen-gaatjes-maar-voorkomen-gaatjes/>

⁴ <https://www.knmt.nl/nieuws/is-een-suikertax-op-frisdrank-ook-goed-voor-het-gebit>